

MINDSZENTI LAP

Megjelen
minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . 1 korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyílttér garmond soronként 60 fillér.

Föl egész az északi pólusig!

Hatalatlan Jókaink remekszép mesét szőtt e lendületes mondás köré. Mesét, talán inkább álmot. A költőkirály megálmodta, hogy a természet rendjéből kiválasztott ember az ő pihenést nem ismerő vágyakozásával, halál felett diadalmos elbizakodottságával nem fog megnyugodni, míg meg nem hódítja magának tudósok százados harcának meddő célját, az északi sarkot. Immár nincs hely, sem az északi, sem a déli földgolyón, mely felett ur nem lenne az ember.

Gyönyörűen kezdődik a XX-ik század. Első tizede markánsabb betűkkel írta magát bele a történelembe, mint egy némely század; ebben az évtizedben fedték fel a déli s az északi sarkot, a kormányozható léghajót és ami mindennél fontosabb, a repülőgépet. Berlinben, Reimsben néhány nap előtt millió és millió ember látta beteljesedni az időket, repült az ember, mint a madár, gyorsabban, biztosabban, magasabban, mint a madár s nincs többé tér távolság és magasság a barlanglakók ivadékai előtt.

Ha tudományos probléma lenne az élet, boldogoknak nevezhetnők már magunkat azért is, hogy megadatott nekünk ebben a korszakban élni, amikor az emberiség fennállása óta legyőzhetetlennek vélt akadályok legyőzettek és elérhetőnek vélt célok elértettek.

A befelé élő, gondolkodó egyéniség előtt a gyakorlati tudománynak e nagyszerű diadalai nyomán, amelyek nagy befolyással lesznek az emberfajta életére, fölmerül most már az a kérdés, hogy boldogabb lesz-e e felfedezések és felalálások után az ember?

Nagy kérdés!

Hosszu pályafutása alatt az emberiség szédületes változásokon ment keresztül az életről való felfogás és az élet eszközeinek megszerzése, kiválasztása tekintetében.

Attól a naptól kezdve, hogy az ember lelkének segítségével először ébredt az Isten tudatára, szakadatlan sorban érték egymást az élet minden terén az alkotások, a vívmányok, és ma midőn a repülés problémájának megoldásával a legtökéletesebb kulturáltság útjára lépünk, bizvást modhatjuk, hogy az emberiség nem boldog. És ennek nyomán önként kínálkozik a kérdés: boldog lesz-e, az ember? Van-e logikai összefüggés a műveltség és a boldogság, az abszolút boldogság között?

Filozófusok, absztrakt elmék, teoretikusok százszor mondhatják, hogy igenis van összefüggés a kettő között, az élet mégis arra tanít, hogy nincsen.

Abszolút igazságnak fogadhatjuk el Darwin tanítását, amely szerint az élet nem egyéb, mint harc a létért és a harcnak természete már kizárja a boldogságot.

A harcban győzők és legyőzöttek, szenvedők és kimerültek, diadalmaskodók és elesettek vannak és ami ideig óráig tartó, mondjuk boldogságot okoz az egyik embernek, az a másíknál a homlokegyenest ellenkező állapotot teremt meg.

Hiába érezzük, hogy az életnek a célja; az élet eszköze, az érte való küzdelem, elérhetetlenné teszi a célt.

Hiába törtetünk föl egész az északi pólusig, hiába közelítjük meg a levegőnél könnyebb szállművekkel a csillagokat: a boldogságtól ma is olyan távol állunk, mint a legsötétebb középkorban.

Erdösi Dezső.

Az öregek és a fiatalok.

Alig van ma érdekesebb téma, mint a különbség a régi ivású és az újabb gondolkozású magyarok között. Örvény, áthidalhatatlan és mind jobban szélesbedő örvény választja el a két tábor: tulnán az öregek többsége zajong s a jó öreg táblabírók elkeseredésével szidja a korcs fiatalokat. Innen a kisebbség, a fiatalok dulakodnak elszántan az igazság és a gúny fegyvereivel. Ma még kisebbség, de a jövő az övék. A tudomány, irodalom, ujságírás, a művészet, a politikai és szociális élet minden terén folyik már a harc s elismert vezérek jel-

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

■ mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-, ■

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. ■ az igazgatóság. ■

TÁRCA.

Kis Están esete.

Írta: Nagy Ottó.

Vaskovács Boldizsár, Nagybogozó község érdemes jegyzője éppen pontot tett valami hosszú hivatalos irás végére, mikor halk, szinte félénk kopogás hallatszott ajtaján.

— Már megint, — szólt kelleetlenül s idegesen dobta félre a félig beirt ivet. — Hallatlan! Örökösen zaklatnak.

A kopogás valamivel erősebben ismétlődik.

— Ki az? . . .

Kivülről jelentőségteljes köhögés hallatszik.

— Szabad, — szólt végre a község őszbe csavarodott pennája. — Tessék! . . .

Recsegve, nyikorogva nyílik meg az alacsony, régi, születte ajtó. Galambosz ember lép be rajta. Tisztességtudóan, csendesen betette maga után s megáll az ajtófélnél sapkáját a hogyan illik a földre téve.

— 'csés jó napot adjon az Isten, mint községesen, tekintetes uram, — szólt az öreg ember, — ne tessék bosszankodni, hogy megháborgattam, de hát muszáj vót, minekutána nagy sorom vagyon. De ne tesszen haragudni, mert akkor nincs bátorságom a szóláshoz.

— No nem haragszom, Estók bá', — szól Vaskovács uram mosolyogva, — nem haragszom már. Ugy látom, csakugyan nagy sora van kennek, hogy hétköznapijában ünneplőt huzott?

— Bizony nagy sor az uram, elmondom, ha nem volna alkalmatlanságára.

— Csak ki vele, Estók bá', szaporán.

— Hát, tekintetes uram, ugy vagyon, hogy éppen ma van ötven esztendeje, hogy megboldogult uratyja ezen ruhát rám adta s ezt a dobot a vállamra akajtotta. Azóta becsülettel, tisztességgel viseltem. Se egyért, se másért nem érte szó a ház elejét. De hát olyan az idő, mint a szélvész, barázdákat fuj az ember arcába, kiszikkajtja a csontból a velőt s bizony kityegketyog már a', ha az ember a hetvenet elhagyta. Kivénültem, tekintetes uram, nem birom már a község szolgálattját, lemondok a tisztségről. . .

Nem birta tovább folytatni, elfogta a nagy zokogás.

— Nézze csak, Están bá', — szólt Vaskovács uram közelebb lépve az öreghez, — hisz, még nem olyan nagyon öreg kend, még egy pár esztendő . . .

— Öreg cseléd vagyok már, tekintetes uram, meg meg is hibbant már az emlékezetem, jobb lesz letenni a hivatást.

— Jó, becsületes cseléd volt, Están bá', az apám is szerette, én is szeretem és sajnálom is kendet, hogy elmén, de hát ha nem akar, nem tartóztathatom. Csak arra kérem, hogy a mai dobolást végezze el s holnap kerítsen valami jóra való embert maga helyett.

— Bizony, tekintetes uram, nehezen vettem rá magam, hogy letegyem a dobot s hogy felköszönjek, de ami muszáj csak muszáj. Abba a részbe, hogy ember léssen, tessék megnyugodni. Már van is tekintetes uram, van egy igen jóra menendő ember a Dangó Lukács fiának, a Daninak személyében. Igaz, hogy a felcsernek nem kellett, de azért épkezláb az az ember. Magam

szavait hangoztatják mind a két táborban a vezetettek.

Az öregek leghevesebben a külföldet járt fiatalokat szidják. Nap-nap után, szóban és írásban zengik a kesergő panaszt az idegent járt hazánkfiairól, akik hazatérve, sok mindent rossznak, alkalmatlannak, csúnyának találnak és ebből nem is csinálnak titkot. Hanem kiállanak a fórumra és beleharsogják a fülekbe, hogy irtóztató hazugságokkal van megfertőztetve közéletünk minden institúciója, a törvénykönyv, az iskola, a politika, tudomány, irodalom, hogy a népek versenyében folyton vereséget szenvedünk, hogy szegényedünk, pusztulunk uraink bűnei folytán és a külföldön nem tisztelnek bennünket úgy, mint annak előtte. Hogy pénz, rang és tehetségtelenség uralkodnak nálunk. Hogy változzunk meg, mert gyalázatos viszonyok között élünk, el vagyunk maradva százszázadokkal az emberi méltóságról s a közéleti tisztességről való felfogás tekintetében. Ezt hirdetik a modernek, az újabb gondolkozású emberek, s ebben látják a hazaárulást, a haza kipellengérezését az öregek.

Igaza annak van, aki igazat mond. És ha sokszor tuoznak is, ami megbocsájtatható gyöngéje a fiatalságnak, a modernek mondják, az igazságot. Tény, hogy szomorú a magyar népnek jelene. Tíz század alatt másfél millió ember vándorolt ki, tisztára azért mert itt megélni nem tudott. A kereset silány, a munkás osztály szükséglete minimális, s aki nem éhes, az földéhes. Ipar és kereskedelem alig játszanak szerepet a milliók életében s a termőföld nagyobbik fele holtkezi kötött és nagybirtok. A magyar intelligenciának nagyobbik fele tisztviselő; tehát szegény és nem önálló, a vezető középosztály, a dzsentry elpusztult; jó élete csak mágnásnak, papnak, gazdag embernek van. Az iskola kevés, egyetem mindössze kettő van a tizenhét és fél millió lakost számláló országban s az egyetemi ifjúság nagyobbik fele a jogi

pályára ösztönlik, mert hivatalból, meg perből lehet a legjobban megélni Magyarországon. Ahová szemünk fordul, a kultúra és közigazgatás, a kereslet és kínálat terén, mindenütt gonosz tökéletlenségeket látunk.

Vajjon ki tesz nagyobb szolgálatot a beteg hazának: az aki lehozja a betegséget, vagy aki világgá kiáltja és orvoslást sürget?

A harc, amelyet öregek és fiatalok vivnak, nem új. Minden reformáció bűn, sőt hazaárulás volt egy ideig. A régít mindig leveri az új. Így lesz most is.

Nézzünk széjjel a világban és lássuk meg, miért boldogulnak külső népek nálunknál jobban. Lássuk meg, hogy odakünn az idők változásával a közéletből elpusztult minden régi, ami káros és nagyra nőtt minden új, ami üdvös. Lássuk meg, hogy odakünn a vezető osztályok minden igyekezetüket arra fordítják, hogy érdekeiket a nép érdekeivel egyeztessék össze és nem úgy szeretik hazájukat, mint őseik, a rablólovagok, de mint munkás tagjai a nemzetnek. Odakünn minden a népért, a nemzet összességéért történik és semmi az összesség ellenére. Hol vagyunk még mi ettől a világnézettől?

Pedig ez a világnézet az igaz hazaszeretet. Ez a modern magyarok hazaszeretete.

Ujdonságok.

— Erzsébet királyné emlékezete. Tizenegy évvel ezelőtt gyászosan elhalt Erzsébet királyasszony emlékére tegnap gyászistentisztelet volt a róm. hath. templomban.

— Az alispán gyásza. Fájdalmas csapás érte vármegyénk közszeretében álló alispánját, dr. Cicatricis Lajost, öccsének: dezséri Cicatricis János zentai agrártakarékpenztári igazgatónak f. hó 5-én, hosszas szenvedés után, tehát nem váratlanul, de azért nem kevésbé lesújtóan bekö-

vetkezett halálával. Az alispán vasárnap Alt Miksa kir. főmérnökkel éppen Csanyteleken volt-kint ügyben, mikor a lesújtó hírt vele telefonon közölték és azonnal elhunyt öccse temetésére sietett Zentára. Az általános mély részvét, mely az alispánt ért eme fájdalmas csapáson megnyilatkozik, legyen némileg enyhítője az ő mélységes bánatának.

— A pusztaszeri ünnepély. A szombat délutáni és vasárnap hajnali esőzés sok kirándulót visszatartott az Árpád-ünnepélyről. Az ünnep napja is borongós volt majd egész napon. Az időtől való állandó aggodalom nyoma azután kihatott az összesereglett közönségre. Hangulata korántsem volt oly élénk és vidám, mint az előző években, azonkívül a szokottnál is korábban széteszlott. Az ünnepély egyébként programmszerűleg folyt le. A sátorba vonult fiatalság alkonyatig együtt maradt s tánc és zeneszó mellett oszlottak szét az esti órákban. — Kellemes ujtást talált ez alkalommal a zárandokló közönség. A Pallavicini-uralom, tekintettel az ilyen ünnepélyek alkalmából összehozható nagy közönségre, a pusztaszeri major mellett egy nagy itató-vályut állított föl, amelyre a pusztaszeri major bővizű ártézi kutvize folyik keresztül s látja el a vándort a legegészségesebb forrásvízzel.

— Halálozás. Benedek György helybeli asztalosmester e 7-ére virradóra 36 éves korában meghalt. A fiatal, szorgalmas iparos régóta betegeskedett. A múlt héten megvizsgálta az a török főorvos, aki az orvoskongresszusról hazatérőbe autójával utbaejtette községünket. A hirneves tudós receptje már nem segíthetett Kisasszony napján temették el a fiatal iparost, majd nem az egész falu részvéte mellett. Koporsójánál Pichler István káplán mondott igen nagy hatású, magasan szárnyaló gyászbeszédet.

— Fegyveradó. A pénzügyigazgató rendeletben közli az illetékes hatóságokkal, hogy akinek birtokában vadászatra használható fegyver van, egy vagy két csövű, azt a községi előjáróságnál bejelenteni tartozik. A bejelentés előszóval történhetik az illetékes jegyzőségnél. Aki évközben lépett az adóköteles fegyver birtokába, nyolc nap alatt azt bejelenteni köteles. Aki adóköteles adó alól elvonja, vagy vadászatra használja, azt szigorúan fogják megbüntetni. Ak-

tanítottam be a tudni valókra. Olyan község embere lesz a mint a parancsolat.

— Jól van, Están bá', jól van, ha elvégezte a dobolást, majd jöjjenek be hozzám a Dani gyerekek együtt. Isten megáldja!

Istennek ajánlom, tekintetes uram, — szólt az öreg s szeméit törülgetve kiballagott a szobából.

A község ház udvarán már ott várta Dani.

— No, öcsém, — szól az öreg, — bésegítettek a hivatalba. Azt mondta a tekintetes ur, hogy vállal. Dobolás után bemegyünk hozzá. Most pedig gyereink. Utközben még elmondok egyet-mást.

Elindultak. Az öreg rákezdte a magyarázatot:

— Ide figyelj. Első a piac, aztán a készre-gyűtt zsidó előtti lóca, azután a ti utcátok, azután a végezetre a Kádár uram köze. Ott esik a legjobb dobolás. A nagy malomkörre feláll az ember s három utca meghallja a szavazatot. A dobolásnál pedig azon jártasd az elmédet, hogy három felekezetbe dobolsz, egy-egy felekezetbe tizenkét-tizenkét pergetéssel. Így, mint ahogy mutattam: jobb, bal, pergesd meg bal. Jobb, bal, pergesd meg bal. Ha ezt tizenkétszer kiverted, állj meg, nyelj harmat s aztán folytasd. Ha mind a három felekezetet kiverted, újra állj meg három nyeletre, köhint s aztán kezd rá, de hangosan ám, hogy: tudtára adatik lakos uraimék! Végezetre pedig amondandó vagyok, hogy a textust tanul meg könyv nélkül, mert nagy szegény, ha az embernek kevés a tanulmánya. Mikor aztán elmondod a parancsolatot, egyet perdesz, azután punktum. Meg értetted-e?

— Meg, Están bá', hisz, úgy folyik kendeből a tanulmány, mint a tiszteletes uram szájából az ige.

— Jól van, fiam, jó. Gyereink. — Megindultak. Elöl ment Están bá' s tisztes távolban, a hogyan illik: Dani. Az öreg hátra-hátra szólt: Csak jól jegyezd meg a helyeket, mert csak onnan van jó visszhangzás.

A dobolás mindenütt a legnagyobb rendben folyt. Végre elértek a Kádár uram közétébe, a malomkörhöz.

— No, Dani öcsém, — szól az öreg elézékenykedve, — ez az utolsó. Utolsó hely a dobolásba s utolsó hely az én dobolásomnak.

— Ne sirjon, Estók bá', — szól Dani, — hisz azért nem muszáj ám meghalni!

— Látod, látod, ilyen immár az öreg ember! Nagyon elfogott az érzélem . . . Nagy sor az öcsém, ötven esztendőket átdobolni . . . Te, Dani, — szól az öreg elgondolkozva, — hiszed te azt hogy lelke van a dobnak?

— Ugyan Estók bá', má' hogy hinném! Hisz azt mondja a tiszteletes, hogy az állatnak sincs, hát a dobnak akkor hogy vóna!

— Mán pedig Dani öcsém, akár hiszed, akár nem: van! En mondom, Kis Están, hogy van. Majd megtudod, ha annyi ideig hordod, mint jómagam, hogy van lelke; van bizony, Dani öcsém! Egészen más a szava, ha egy sok gyerekü özvegy asszony dunnáját, párnáját ütöd le rajta, meg milyen más, ha a vármegye parancsolatját hirdeti. Éppen olyan e' mint a harang, pedig arrul is azt hiszik, hogy nincs lelke, mégis megtudja mondani, aki kitapasztalta, hogy mikor szólongat a templomba vagy a temetésre.

— Én még soha se hallottam Están bá' hogy dobbal temettek vóna!

— Számár vagy te, Dani fiam! De má, mindegy. Majd kitanít a hivatal.

Ezt mondva, fellépet az öreg a malomkörre.

Szörnyen el volt fogódva a lelke. Könnyezett, de azért betartotta a tempót. A második vers után, míg hármát nyelt az öreg, már kint volt az utca apraja-nagyja. De ezt észre se vette az öreg, kiverte a harmadik verset is. Aztán büszkén, felemelt fővel, érces hangon rákezdte:

— Tudtára adatik lakos uraimék, hogy a községi lóger, kit a nemes vármegye parancsolatjából a községi a Dános Pál földje végibe kimutatott, ez folyó év és hónap ötödik napján, vagyis a holnapi napon megnyitódik. Aki szénát, szalmát akar rakodni, csak oda rakodhatja, az udvarra eztán nem szabad, mert a tüztől — mitől az Isten őrizzen, — fél a vármegye. Ehez tartsa pedig magát mindenki, mert másképp megbüntetődik és . . .

— Tán megbolondult kend, Estók bá' — szól a csoportból egy asszony, — hogy ilyeneket szaval. Azt mondja kend, hogy nem szabad az udvarra rakodni. A jószág nem kutya! No, még az kéne, hogy a lógerba vigyük a jószág eleségét. Jó is volna! Elhuzogatni!

— Má' a mondó vagyok, hugám, hogy a mi törvény, törvény. Megmondtam. Állj félre, had végezem be. Nem az ujjamból szoptam, amit mondtam.

— Hazudik kend! . . .

— Né te, asszonyi állatja! Velem ne kukoricázz, engemet ne tartalmazzass fel a hivatalomba' mer' meg fog a törvény! Én a község embere vagyok, a' pedig igazat mond — szól az öreg mellére ütve. — Ezt én mondom: Kis Están, a kisbíró!

— Község embere kend? — gonyolódik a paraszt asszony — az ám majd megmondom, kié! Aztán, engem fogna meg a törvény, — engem, Kádas Albert hitvesét! Előbb megfogja a'

akkor vált vadászejgyet, amidőn már a község-nél fegyvere adó alá fel van véve, a kétszeres megadóztatás elkerülése végett a fegyveradó a községi adópénztárnál lefizetendő és a fegyverigazolvány a vadászejgyváltásnál a bejelentés csatolandó.

— **Személyi hír.** Kubasek József róm. kath. segédlelkész, aki 3 év előtt szintén ilyen minőségben működött községünkben, a lefolyt héten több napig időzött régi hivei között. Szép emlékek fűzik községünkhöz Kubasek urat s ha módját ejtheti, mindannyiszor meglátogatja régi ismerőseit. — Mint híre kelt, ezuttal a látogatáson kívül egyéb célja is lett volna kirándulásának. Állítólag összeköttetésben állana az eshetőleges őszi országgyűlési képviselőválasztással, amennyiben a netaláni választás esetén Kubasek ur a szegvári kerületben képviselőjelöltül szándékoznék föllépni s ez irányban egyengetné már most az utat. A község előjárósága előtt ebbeli szándékát kifejezésre is juttatta volna. E hírek lehetnek igazak, de éppen úgy nélkülözhetik is az alapot. Mi az ilyen ellenőrizhetlen forrású híreknek nem sok értéket tulajdonítunk. Ha mégis leközzöljük, akkor egyszerűen hírlapírói kötelességünket teljesítjük. A valót a jövő majd megmutatja.

— **Népiskoláink látogatottsága.** Befejeződtek a hivatalos beiratások. E hó 9-éig beiratkozott a fia-iskolákba 226, a leányiskolákba 223 növendék. Mult évben ez időre nem volt ennyi a beiratkozottak száma. Tehát a beiskoláztatás ez évben örvendetes lendületet vett. Persze a beiratkozás még ezután is folyik, mert sok szülő visszatartja még gyermekét a folyamatban levő mezei mnkákhoz.

— **A szőlőföldek ára.** A munkásházak céljaira megvásárolt szőlőföldek vételára tegnap már teljesen megérkezett a megyétől, s így mindazok, kiknek a fenti ügyletből még követelésük van, illetőleg a földjük árát nem kapták meg, e hó 13-ától felvehetik a községi közpénztárnál.

— **Apró hírek.** Kása Imréné Tóth Veronika, 25 éves csongrádi asszony, aki huzamosabb ideje betegen feküdt a f. hó 2-án nyomtalanul eltűnt a lakásáról. Hozzátartozói aztán akik keresésére indultak ráfájlaltak holttestére, a mentettréti kompjárónál, a Tiszában. Hogy öngyilkos lett-e, vagy a mentettréten lakó családjához iparkodva, bukkott-e a vízbe, melyben halálát lelte, — ezt megállapítani nem lehet.

— **Milyen idő lesz?** A „Meteor“ írja: Ujra szeles idő várható. Ezt követőleg állandóbb időt várhatunk, de 14-ike körül Jupiter befolyása alá

kendet! Engem pofozott ki a készre gyűlt zsidó a korcsmából, — pattogott rikácsolva az asszony vagy kendet, mikor a Józsi fiam ködmönét elopták?! No, erre feleljen kend? . . .

— Elhallgass, beste lelke, elhallgass, mert tisztesség ide, tisztesség oda, úgy szájon kenlek ezzel a bottal, hogy arról koldulsz. Hisz tudja az egész falu, hogy a te részeges fiad itta be a ködmönt. Én a szolgabíró ur parancsából, erőszakkal hoztam el a zsidótól . . .

— Ha elhozta, el is hordta, — vág szavába az asszony, — nyelvét csúfolva nyujtogatta az öregre.

— Te, te, — ordít az öreg, botját ütésre emelve, — te azt mondd, hogy én loptam el . . . megöllek . . .

Le akart ugrani a kőről, de lába mintha gyökeret vert volna.

Pár pillanatig még hadonászott a bottal. Szája még mozgott, érthetetlen, zagyva hangokat adva. Végre felhőrdült, egész teste megrázkódott s dobját erősen magához szorítva, lebukott a kőről.

— Eestán bá, Eestán bá! — kiáltott Dani, gyorsan oda ugorva s felkapva a guruló dobót.

— Eestán bá, csak nem halt meg kend? Semmi válasz. Költögetni, rázogatni kezdtek a körülállók is. Egy gyerek már vizet is hozott. Leöntötték. Mind hasztalan.

— E' biz meghalt, megrepedt a szive, — szólt Dani. De még is mondta szegény, hogy ez az utolsó dobolása. Érzette. Né' . . . még a dobja is elrepedt, mintha ennek is szive vóna! — szólt Dani, — szemét erősen a dobra meresztve.

kerülvén, ismét változatossá válik időjárásunk. A 16—17-iki csomópontok meleg jellegűek, úgy hogy szeptember hónap közep része még elég kellemes napokat ígér s inkább csak a 29. és 30. csomópontok fenyegetnek kellemetlenebb változással és erősebb csapadékos idővel. Szeptember hó hátralevő csomópontjai: 14—16—17—18—22—29—30-ra esnek, melyek közül leg-erősebb hatásuk 14—16—30-ikiek, 14-iki viharos vagy esős; 16-iki meleg állandó; 29-iki hűvös, esős, szeles vagy viharos jelleggel.

— **Mennek már a fecskék . . .** A kora reggeli órákban hosszú sűrű sorban helyezkednek el a fecskék a táviró- és telefondrótokon és föl-kerekedve csapatosan keringenek a vidék felett, ami annyit jelent, hogy itt a Boldogasszony napja után való költözködés ideje. A lég szárnyas vándorai nagy utra készülnek. Csapatosan járnak s magukról megfélemedező társaikat figyelmeztessék a csatlakozásra. Az első csapat már elhagyta a rónát. Ezzel a csapattal mentek az első költésből fölnevelődött fiatalok, amelyek már erősek a messze tengerekre való utra. A későbbi szaporulat majd csak később, Kisasszony napja után, a második csapattal vonul el. Az ösztön így irányítja a madarak költözködését. Az erősebbek korábban, a gyengébbek később kelnek utra. Ez a természet örök rendje.

— **A babona áldozata.** Az utóbbi időben nagyon sok csapás érte Mezei Lajos Mindszenti tanyai gazdát. Legkiváltkép nem volt szerencséje a gazdaságban. Megtörténik ez mással is s bármennyire zugolódni a sors mostohasága ellen, csak bele kell nyugodnunk — a jobb jövőd reményében. Mezei Lajosné Vonyó Vera azonban nagyon a szívére vette mindazokat a bajokat, amelyek annyi kárt okoztak a kis gazdaságban. Megtűrták ezt Farkas Mária és Farkas Teréz Mindszenti cigányasszonyok s legott megjelentek a tanyán, hogy segítsenek a bajon. Kivetették a kártyán Mezeinének, hogy az egész ház meg van rontva. Rövidesen elpusztul mindenük. A legkétségbeejtőbb jövőt jóslták a jámbor asszonynak, aki halálsápadtan hallgatta a tudós cigányasszonyok szavait. De nem azért cigány ám a cigány, hogy a sors kérének gördülését ne birná megváltoztatni! Mert a bajon még lehet segíteni — mondták biztatólag Mezeinének — csak 3 korona 60 fillér kell hozzá. Ki ne áldozna ennyit sorsa jobbrafordulásáért? A megdöbbsent asszony, aki hajlott a babonára, mindjárt elő is adta a költséget s ennek ellenében a furfangos cigányasszonyok átadtak Mezeinének egy kis vászonrongyba kötve 3 drb fél babot, 3 drb fél búzát 2 drb fekete gyökeret oly figyelmeztetéssel, hogy azt minden este lefekvés előtt tegye óvatosan a vánkosa alá. A gonosz szellemet majd az elfűzi a háztól és nem kerülgeti többé veszedelem a gazdaságukat. Mezeiné szentül hitt a jósnők szavaiban. Így is tett. De az a megdöbbsent jóslat, hogy mindenük elpusztul, folyton üldözte. A jótékony megnyugvás helyett örökös nyughatatlanság gyötörte. Aludni se birt, pihenni se. Ágyba került. A napokban aztán elmebaj tünetei mutatkoztak a szerencsétlen asszonyon. Családja beszállította a szentesi kórházba, igazi megrontói: a cigányasszonyok ellen pedig megindult a vizsgálat.

— **A főváros legelső fogorvosi intézete,** mely az ismert szakember, dr. Batizfalvy István tanár, műtőfogászat és műfogászat szakorvosának vezetése alatt áll, Budapest, Károly-körut 3. sz. alá e célra berendezett helyiségekbe helyezték át. Ezen az országba páratlan, direkt Amerikából hozott felszereléssel és gépekkel berendezett intézet már több, mint 100,000 fogbetegséget, vagy foghiányt látott el sikeresen, a villamos átszűrődtetési mód segítségével teljesen fájdalomtalanul. Az intézet élén álló kiváló vezető felügyelete és személyes közreműködése teljes garanciát nyújt az ott eszközölt fogoperációk és műfogópótlások sikeréért, melyért a vallás és közoktatásügyi miniszter elismerése is kitüntette. En-

nek dacára árai mérsékeltek. Minden felvilágosítás díjtalan. Az intézet felszerelése olyan, hogy vidékiek fél nap alatt megkaphatják bármennyű fogpótlásaikat. Levelekre az intézet azonnal válaszol.

— **Huszonöt bot egy sajtóhibáért.** Az „Otthon“ írók és hírlapírók lapjából vesszük át a következő apróságot: Ötven éve történt, hogy Lisznyay Kálmán egy fővárosi lapba verset írt, mely a török háborúról szólt, s a versszak ismétlődő sora ez volt: „Harcot a töröknek, harcot a tatárnak!“ E vers szedője, egy Ince nevű rég porladó nyomdász, elérte a szerző gondolatát s a revizort megakarván ijeszteni, így szedte a refraint: „Harcot az oroszoknak, harcot Ausztriának!“ Lehuzta a kolumnát és bevitte Petenezsár revizornak. A tréfának azonban szomorú vége lett. A revizor nem vette észre a hibát, Ince meg elfelejtette visszaigazítani a sort. A lapot szokás szerint kinyomtatás előtt felküldték a sajtóügyi rendőrséghez, a cenzor kissé pityókos állapotban lévén, nem nézte meg a refraint: a vers az ominózus sorral jelent meg. Észrevette azonban másnap Récsi Emil szerkesztő, s halálsápadtan rohant a rendőrséghez, önként jelentve föl a szörnyű dolgot, hogy fejezől ezzel elhárítsa a nagyobb csapást. Pedig nem sokat ért vele. Le kellett mondania a szerkesztőségről. A halálra rémült Incére hamarosan ráverték a huszonöt botot, s aztán irgalmatlanul besorozták tíz évre katonának.

— **A kisteleki műút kiépítése** egyformán örvendeztette meg úgy a feketeföldi, mint a homoki gazdákat. Egyforma agodalom tölti el azonban mindkettőjüket annak láttára is, hogy helyenkint a műút kavicsosté a kocsikerekek által csaknem egészen föl van lazítva s ha így halad rongálása, rövidesen teljes lesz a műút pusztulása, ami pedig nagy kár volna.

— **Kényelmes foglalkozás, nagy kereset** mindenkinek. A mai nehéz megélhetési viszonyok közt is nagy és biztos napikeresetre tehetnek szert azok, akik kötőgépen dolgozni akarnak, amely a legkönnyebben kezelhető. A hirneves cég: a Magyar Styria Kötőgépgyár, Budapest, Csengeri-utca 54 g. minden érdeklődőnek készséggel megküldi árjegyzékét, melyben egyúttal a tanítási utasítás is benfoglaltatik. E kötőgép különösen alkalmas leányiskolák részére, mert a növendékeket nemcsak a harisnyák, hanem az összes kötött áruk elkészítésére könnyen meg lehet tanítani és így hasznos keresetre kiképezni.

— **Fekete rózsák.** A virágtenyésztők régi vágya, a fekete rózsák, úgy látszik, most végre teljesebbé ment. Mint Szent-Pétervárról jelentik, Puskorin Vladimir híres szentpétervári kertésznek sikerült néhány rózsatőn fekete rózsát elővarázsolni. Az újfajta rózsák alakra hasonlít a más fajta rózsához, csak illata valamivel áthatóbb és színe bársonyos fekete. A fekete szíromlevelek között a sárga pordószálak elragadó képet nyújtanak és Szent-Pétervár előkelő hölgyvilágának jelenleg a fekete rózsák a divatvirága. Egyelőre természetesen még roppant drága. Ennek oka, hogy egyrészt alig két-három rózsatőn sikerült a keresztezés, másfelől pedig Puskorin még nem bizik sikere állandóságában. Egy-egy fekete rózsaszálért 50-60 rubelt fizetnek. Ha az új rózsák bevalik, akkor kitűnő virágot kap a virágkedvelő emberiség. A fekete rózsák ugyanis nemcsak sokkal szebb, mint a többi rózsák, hanem az az előnye is van, hogy nem hervad el olyan gyorsan. Viz nélkül is három-négy napig friss marad és az illata meg a levelek élénk zöldje is megmarad ugyanannyi ideig. Puskorin még nem árulta el, hogy mi módon hozta létre a fekete rózsát és úgy látszik egyelőre monopolizálja a maga hasznára. Az újfajta rózsának már nevet is adtak: elnevezték: gyászrózsának, bár jelenleg inkább azok tűzik a keblükre, a kik legkevésbé sem gyászolnak.

— **A bresciai repülőgép-verseny.** Bresciában tegnap délelőtt Courtiss megkísérelte a föl-szállást nekiszaladással, de sikertelenül, mert készüléke csak negyven méternél hosszabb futás

után tudott fölemelkedni. Szép repülést végzett azonban tekintélyes magasságban, mely alkalommal egy pályakört irt le. Délután Ansan szamos hiába való kísérletezés után meglehetősen szép repülést végzett. Rouvier két gyönyörű repülést mutatott be, melynek egyikével pályázik a magassági díjra, minthogy 100 méternél magasabba emelkedett és 11—12 kilométert tett meg 12 perc és 10 másodperc alatt. Fölszállását viharos ováció fogadta. Blériot a közönség élénk óvációja közben végzett két szép repülést. Courtissnak sikerült újabb kísérletével a nekiszaladás versenyének díját elnyerni, a mennyiben 60 méternél rövidebb nekiszaladás után emelkedett föl készülékével. A rendező-bizottság 60 métert állapított meg a minimális nekiszaladásnak. Courtiss ezután a közönség tetszése közben gyönyörű repülést végzett, a mennyiben a gyorsasággal repült 30 méter magasságban körpályán.

— „A Házi orvos“ című népszerű közegészségügyi folyóirat szeptember havi számában előfizetőinek közönségére a „Comainról“ — erről a legújabb — és nagy reklámmal hirdetett állítólagos antituberkulotikus csudaszerről (?) — mondja el tisztán és világosan véleményét úgy, hogy a lapnak minden olvasója egyszerűen tisztában van annak igazi értékével. A Házi orvos, mely céljával tüzte ki azt, hogy olvasóinak figyelmét a közegészségügy parazitáira felkeltesse ezentúl fokozottabb mértékben fogja a reklámhősök üzelméről a leplet lerántani és kimélet nélkül pelengere fogja állítani azokat, kik a nagy közönség naivitását és hiszékenységét akarják üzelmének tárgyává tenni. A közkezdelt lap újabb munkatársainak mint Dr. Rottenbiller Ödön, (Szatmárvármegye és Trencsén vm. tb. főorvosa), operateur volt klinikai tanársegédnek stb. stb. Halász Dezső, miniszteri segédtitkárnak stb. stb. névsora újabb garancia arra nézve, hogy a lap jövő számainak niveauja csak emelkedni fog. A szeptemberi számban az említett „Comainról“ és Dr. Szántó Manóknak „A pályaválasztásról“; — A szivarok fogdosása — és ezenkívül még a pályadíjat nyert művek befejező közleményei — továbbá több aktuális apróbb közlemény — nemkülönben pedig a Betegápolásról szóló sorozatos cikkek folytatása teszik vonzóvá, érdekessé és mindenekfelett tanulságossá a lapot, melynek előfizetési ára olyan csekély (egy évre 2 kor. 40 fill.), hogy a legszerényebb anyagi viszonyok között élő család is megszerezheti azt. A magunk részéről melegen ajánljuk a lapunk olvasóinak figyelmébe a hazafias, emberbaráti és kulturális missiót teljesítő kitűnő havi folyóiratot. A Házi orvos szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut 27. szám alatt van. — Mutatványszámokkal készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Kiadó üzlethelyiség

és egy udvari lakás október hó elsejére F. Korom Józsefné piactéri házában. Ugyanott széna és szalma van eladó.

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és nemesszívű ismerősök, kik feledhetetlen, drága halottunk: **Benedek György** vég-tisztességtételénél megjelentek s mérhetetlen fájdalmunkat részvételüknek bármily módon való megnyilvánulásával enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton leghálásabb köszönetüket.

Mindszent, 1909. évi szept. hó 9-én.

A gyászoló család.

Legújabb!

Mindenkinek kedves a

„PENKALA“ töltő-irón

Mellényzsebben elfér!

Célszerű!

Kényelmes!

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható Horváth Antal papirkereskedésében

A tiszantuli járás főszolgabírájától.

2180/1909. szám.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye tiszantuli járásához tartozó Szegvár községben ujonan szervezett **községi második orvosi állásra** pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, akik ezen évi 1400 korona törzsfizetéssel és 5 szobából s megfelelő mellékhelyiségekből álló természetbeni lakással javadalmazott állást elnyerni szándékoznak, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában körülírt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal fölszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó hó 25-ig** bezárólag nyujtsák be.

Később érkező, vagy kellőleg föl nem szerelt kérvényeket nem veszek figyelembe.

A választás megejtése iránt a pályázati kérvények beérkezése után fogok intézkedni.

Mindszent, 1909. szeptember 4.

TARY ISTVÁN,
főszolgabíró.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Mindszent község közönségét, hogy üzletemben **ótott méznek métermázsája 1 kor. 20 fill., vágott tűzifa, jó száraz, métermázsánként 2 kor. 60 fillérért kapható.** Ötven kilogramm vételnél díjmentesen házhoz szállítom. Tisztelettel Robicsek Mór, kereskedő.

Eladó ház.

Főtéren levő 4. szám alatti házam, mivel gazdálkodást akarok folytatni, szabadkézből örök áron eladó. Érdeklődőknek szivesen nyujt bővebb felvilágosítást a tulajdonos: Braun Eberhard cipész-mester Mindszentben. —2

Üvegfestészet

nem minden házban látható, mert óriási költségbe kerül. Ujabbban azonban olyan átlátszó, zselatinszerű anyagot találtak fel és hoztak piacra, melylyel teljesen pótolható a drága üvegfestési munka. Ezen vékony, de igen erős iveket aztán a sokszorosító-ipar segítségével rendkívül csinos, izléses és modern mintákkal festik be s használatban a **lehető legpompásabb színhatások** érthetők el vele.

Gyönyörű disze szobának, folyosónak egyaránt! Olcsóbb, mint a legsilányabb függöny.

Az üvegre való felhuzása rendkívül egyszerű, alig néhány percet igényel. Nem kell hozzá ragasztóanyag sem, mert egyszeri gyöngéd nedvesítés által oly erősen odatapad az üveghöz, hogy az többé le nem mosható. **Örökös és a valódi üvegfestéstől nem lehet megkülönböztetni.**

Az üvegtáblák a **kép veszélyeztetése nélkül** bátran tisztíthatók.

Ára oly csekély (méterenkint 40 fillértől 1 koronáig), hogy azt bárki, még a legszerényebb sorban levők is, könnyen beszerezhetik.

Kapható a legkülönfélébb mintákban **Horváth Antal papirkereskedésében, Mindszentben.** Vidékre minták bérmentve küldetnek.

Saját érdekében

csak **BOHIN**-féle

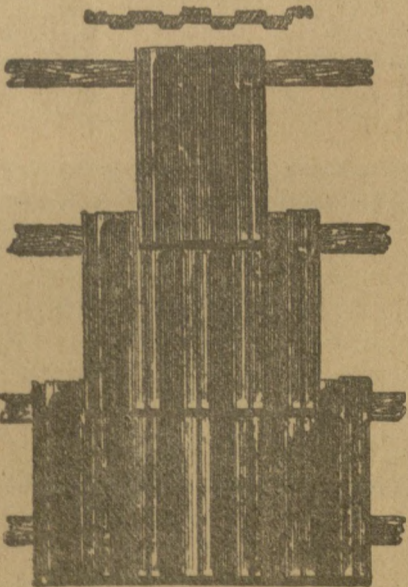
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza
más silány minőségű cserepet, mert

csak a **BOHIN**-féle

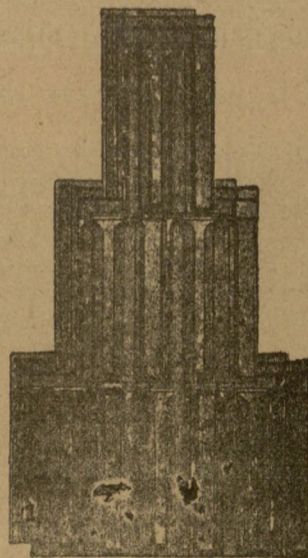
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni. —19

BOHN-CSERÉPGYÁR, ZSOMBOLYA.

BOHN kikindai cserepe.

BOHN zombolyai cserepe.